

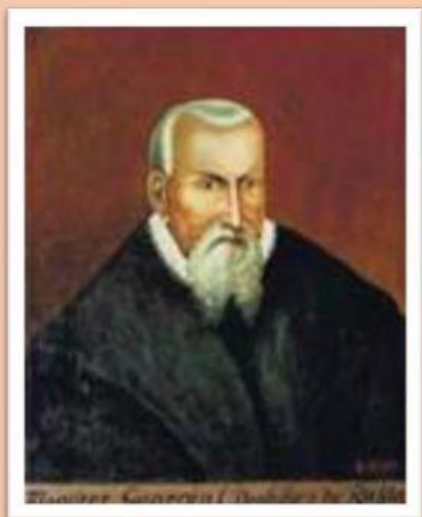
Прізвище, ім'я \_\_\_\_\_

## Розвиток культури на українських землях у XIV – XVI ст.

### I. Розвиток освіти на українських теренах



Опрацюйте інформацію на сторінці 166 та виконайте наступні завдання:



#### ЮРІЙ КОТЕРМАК (ДРОГОБИЧ)

##### Сенкан

1. \_\_\_\_\_
2. \_\_\_\_\_
3. \_\_\_\_\_
4. \_\_\_\_\_
5. \_\_\_\_\_

### 5 ЦІКАВИХ ФАКТІВ З БІОГРАФІЇ ЮРІЯ КОТЕРМАКА (ДРОГОБИЧ)

1. \_\_\_\_\_
2. \_\_\_\_\_
3. \_\_\_\_\_
4. \_\_\_\_\_
5. \_\_\_\_\_

Помічник



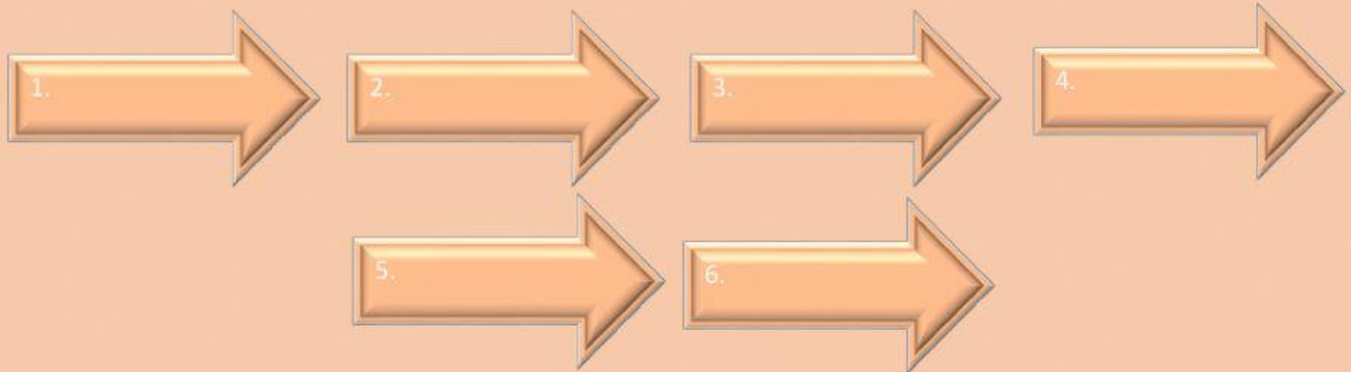
Юрій Дрогобич - український вчений і гуманіст епохи Відродження | Пишемо історію

## II. Розвиток міської архітектури

У другій половині XV ст. з поширенням в Україні магдебурзького права у міській забудові почали з'являтися ознаки регулярного планування. Його можна простежити на прикладі старовинної забудови Львова.



Опрацюйте інформацію на сторінці 167 – 168, та підпишіть цифри:



Утім, нова забудова зазвичай поєднувалася з традиційною. Старі міста, як-от: Київ, Володимир, Чернігів, Новгород-Сіверський, - зберігали давнє планування, в основу якого було покладено особливості рельєфу.



Використовуючи інформацію на сторінці 168 – 169, зробіть співвідношення – фото - опис:



Серед оборонних споруд Поділля слави неприступної зажила **Кам'янець-Подільська фортеця**. Комплекс її споруд на високому скелястому березі р. Смотрич формувався протягом століть. Турецький мандрівник Евлія Челебі, який подорожував Україною 1656 р., писав: «Рівної їй немає не тільки у володіннях польських, але, мабуть, і в чеських, і в Шведській країні, і в державі Голландській, і в горах Німецьких».



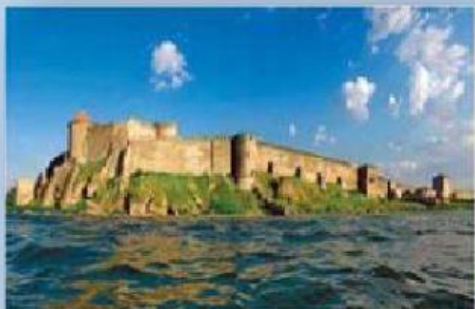
З кінця XIV ст., від часів князювання на Закарпатті Федора Коріатовича, веде історію **Мукачівський замок**. Федір Коріатович значно розбудував і укріпив твердиню, перетворивши на свою резиденцію. Тоді ж у скелястій горі вирубили 85-метровий колодязь. Протягом XV-XVI ст. замок побував у руках багатьох володарів, які його розбудовували й укріплювали. У цей час замок охороняли 14 веж. У верхній частині звели великий палац.



У другій половині XV ст. істотно перебудували **Хотинську фортецю**. Упродовж XIV-XVI ст. вона правила за резиденцію молдовським господарям. У 1476 р. фортеця відбила напад турецьких військ султана Мехмеда II. Проте на межі XV-XVI ст. Молдовська держава стала васалом Османської імперії та розмістила у хотинських стінах яничарську залого. Турки посилили обороноздатність фортеці.



Однією з найпотужніших тогочасних оборонних споруд була **Білгород-Дністровська (Аккерманська) фортеця**. Її найдавнішу частину збудували в XIII - першій половині XIV ст. Нині більшість істориків вважають її засновниками генуезців, які прийшли у Причорномор'я в XIII ст.



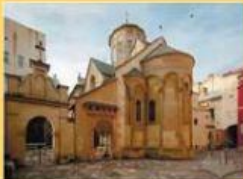
Першою і водночас найпотужнішою мурованою фортецею на Волині був **Верхній замок (або ж замок Любарта) у Луцьку**. Розташований він на невисокому пагорбі між річками Стиром та Малим Глушцем на південно-східній околиці міста. Від міста замок відділяв глибокий рів з водою. Будівництво мурованого Верхнього замку розпочали на місці старого дерев'яного в XIV ст. за князювання Любарта Гедиміновича (1340-1383), а завершили за Свидригайла Ольгердовича. Згодом замок зазнавав перебудов, але загальний вигляд його не змінився.

### III. Особливості розвитку церковної архітектури.

У ті неспокійні часи навіть окремі церкви, монастирі, синагоги будували з таким розрахунком, щоб у них можна було знайти притулок під час ворожої навали чи іншої небезпеки.



Опрацюйте інформацію на сторінці 169 – 171, та заповніть таблицю:

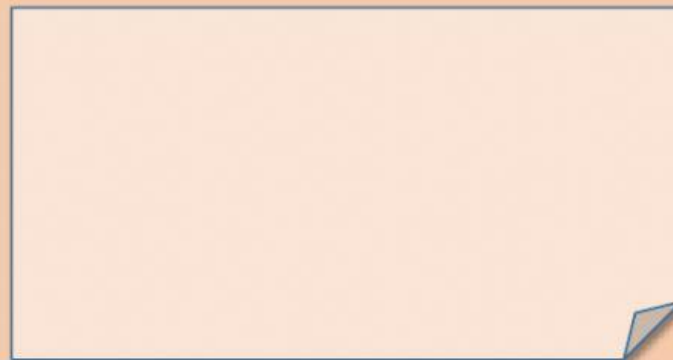
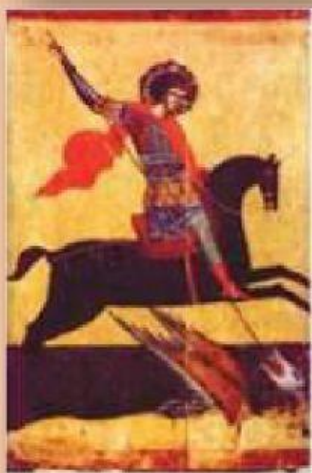
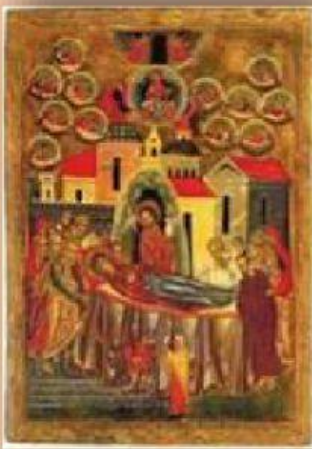
| Назва храму                                                                         | Місце розташування | Коротка характеристика |
|-------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|------------------------|
|    |                    |                        |
|   |                    |                        |
|  |                    |                        |
|  |                    |                        |

### IV. Образотворче мистецтво

Українське малярство другої половини XV - початку XVI ст. розвивалося на основі традицій русько-візантійського образотворчого мистецтва часів Русі-України та Галицько-Волинського князівства. Упродовж XV - початку XVI ст. активно розвивався іконопис.



Опрацюйте інформацію на сторінках 171 – 172 та виконайте завдання: підпишіть витвір образотворчого мистецтва, вкажіть період (рік, століття) та місце його створення





## ПІДСУМОВУЮЧИ ВИВЧЕНЕ

### Я ВЖЕ ЦЕ ЗНАЮ

- Як і за доби Русі-України, початкову й середню освіту українці в XV-XVI ст. здобували у церковних школах. Університетів на наших землях тоді не існувало, тому українці продовжували навчання в Західній і Центральній Європі. Одним із таких студентів був Юрій Дрогобич - українець, який прославився науковою і викладацькою діяльністю.
- На розвиток архітектури українських міст впливали литовсько-польські традиції. Із появою магдебурзького права в архітектурі міст з'явилися плановість і чіткість забудови. Набуло поширення будівництво кам'яних міст-фортець, які виконували функції захисних споруд для відсічі набігів турків і татар й водночас слугували князівськими резиденціями.
- Входження українських земель до складу різних держав, поява різних етносів та поширення католицизму на наших теренах вплинули й на розвиток церковної архітектури. Відтак з'явилися культові споруди, що були створені у різних стилях і традиціях. Для будівництва використовували цеглу, камінь, дерево.
- Монументальний живопис доби представлений іконописом, помітну роль у якому відіграла перемишльська школа іконописців. Крім того, в іконописі з'явилися нові, раніше не відомі сюжети.